

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10To/30/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8714010506
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Monok
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8714010506.3

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Monoka a sudcov JUDr. Evy Rešatkovej a JUDr. Mariána Mačuru na verejnom zasadnutí konanom dňa 11.3.2020, v trestnej veci proti obžalovanému C. A. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zákona, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad sp. zn. 5T/137/2014 zo dňa 12.6.2019 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. poriadku z a m i e t a odvolanie obžalovaného C. A..

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný C. A. uznaný za vinného z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Tr. zákona na tom skutkovom základe, že

- dňa 04.10.2011 v čase okolo 12.57 hod., počas vykonávania rekonštrukčných prác v areáli obchodnej spoločnosti C. na ul. M. v W., okres Poprad, v hale č. 4, lodi č. 4, obsluhoval mostový žeriav v rozpore s jeho technickým určením používajúc ho ako pracovnú plošinu pri oprave infražeriach a pritom v rozpore s ustanovením § 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších právnych predpisov s poukazom na ustanovenie § 3 a prílohy č. 1 nariadenia vlády SR č. 387/2006 Z. z. o požiadavkách na zaistenie bezpečnostného a zdravotného označenia pri práci v platnom a účinnom znení pri pohybe s mostovým žeriavom po dráhe žeriavu nevydal zvukové výstražné znamenie a nepresvedčil sa, či sa v dráhe žeriavu nenachádzajú iné osoby, v dôsledku čoho po priblížení sa k tretiemu nosníku od vchodu časťou mostového žeriava zachytil poškodeného V. K., ktorý v tom čase natieral kovové časti stĺpov a to tak, že žeriav začal poškodeného ťahať smerom dole za lýtko a stočil ho o stoosemdesiat stupňov tak, že poškodený mal nohy medzi stĺpom a žeriavom, následne sa chytil rukami konštrukcie žeriavu, čím ho vytiahlo spomedzi stĺpa a žeriava a pomocou rúk sa vytiahol na plošinu žeriava, čím tak poškodenému V. K. spôsobil zranenia: otvorenú trieštivú zlomeninu ľavej stehennej kosti II. stupňa, spomalené hojenia zlomeniny ľavej stehennej kosti, natrhnutie skríženého väzu ľavého kolenného kĺbu a poranenie chrupavky vnútornej hlavy ľavej stehennej kosti, pôsobením veľkej intenzity priameho mechanizmu, z medicínskeho hľadiska poranenie ťažké s dobou liečenia a práceneschopnosti 540 dní a s obmedzením na obvyklom spôsobe života spočívajúcim v hospitalizácii poškodeného V. K. od 04.10.2014 do 12.10.2014, kedy bol odlúčený od rodiny a musel dodržiavať nemocničný poriadok, všetky telesné a hygienické úkony po dobu 3-4 dní vykonával pomocou zdravotníckeho personálu, v podávaní antibiotík vnútrožilovo, v podávaní infúzií, liekov s protibolestivým účinkom, injekcií do kožnej riasy na bruchu na prevenciu zrážania krvi a embólie, opakovaných preväzoch, rehabilitácii dolných končatín, v chôdzi o pomoci nemeckej barly bez zaťažovania operovanej dolnej končatiny, v opakovaných preväzoch, v najintenzívnejších bolestiach prvých 5-7 dní, kedy boli pravidelne vnútrožilovo podávané lieky s protibolestivým účinkom, následne v bolestiach, ktoré boli po dobu 2-3 mesiacov tlmené liekmi, pričom zranenia zanechali trvalé následky u poškodeného a to obmedzenie

pohyblivosti ľavého bedrového kĺbu ľahkého stupňa, keloidné jazvy po operáciách na ľavom stehne a ľavom kolene o veľkosti 5 -30cm² povrchu tela.

Za to podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona, s použitím § 56 ods. 2 Trestného zákona, § 57 ods. 1 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona a § 36 písm. j) Trestného zákona mu bol uložený peňažný trest vo výmere 400,- eur. Podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona mu pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, bol uložený aj náhradný trest odňatia slobody vo výmere 2 mesiacov.

Podľa § 56 ods. 3 Trestného zákona bolo pritom určené, že sa peňažný trest zaplatí v dvoch mesačných splátkach po 200,- eur.

Zároveň podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku boli poškodení Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s., Sociálna poisťovňa, a.s. a V. K. s ich nárokom na náhradu škody odkázaní na civilný proces.

Proti uvedenému rozsudku, ihneď po jeho vyhlásení a poučení o opravnom prostriedku, podal obžalovaný odvolanie, ktoré neskôr prostredníctvom svojho obhajcu aj písomne odôvodnil. V prvom rade zdôraznil, že podľa neho okresný súd vyhodnotil vykonané dôkazy jednostranne v jeho neprospech, neprihliadol na dôkazy, ktoré preukazujú jeho nevinu, z vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym záverom a k zlému ustáleniu skutku. Na základe toho mu pričítal okresný súd nedbanlivosť, ktorá v skutočnosti absentovala a mal byť oslobodený spod obžaloby. Je presvedčený, že viaceré zo záverov okresného súdu nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Závažné pochybenie okresného súdu vidí aj v tom, že do skutkovej vety odsudzujúceho rozsudku prevzal znenie z obžaloby ohľadom použitia mostového žeriavu v rozpore s jeho technickým určením napriek tomu, že v znaleckom posudku sa znalec Ing. W. vyjadril tak, že takýto spôsob použitia nie je zakázaný, je naopak vhodný a najbezpečnejší a iný spôsob ani na danom mieste na opravu infražiaríčov neexistuje, resp. by bol omnoho nebezpečnejší. Ďalším šetrením po 15.4.2014 nebolo preukázané, že v čase, keď začíнал svoju prácu na predmetnom žeriave, sa v pracovnej zóne jeho žeriavu nachádzali nejaké osoby, čím mu nevznikla povinnosť odmietnuť vykonať prácu. Rovnako tak síce okresný súd pri použití zvukového signálu poukazuje na porušenie povinnosti a nevydanie zvukového výstražného znamenia, no žiadna právna norma, na ktorú súd odkazuje takúto povinnosť jemu nedávala, nakoľko neprenášal bremeno, na žeriavovej dráhe ani v prejazdnom profile nevidel žiadne osoby ani predmety, nemal teda povinnosť dať zvukové výstražné znamenie. Súd vôbec nebral v úvahu upozornenie obhajcu na skutočnosť, že v prípade hlučného prostredia, čo dokazujú aj merania hluku a výpovede postihnutého i svedkov, hovorí Nariadenie vlády č. 387/2006 Z. z. v prílohe č.1 bod 5, že vnímanie označenia nesmie byť nepriaznivo ovplyvnené prítomnosťou ďalšej značky alebo zdroja signálu rovnakého typu, ktorý nepriaznivo vplyva na viditeľnosť alebo zrozumiteľnosť, najmä sa nesmie používať akustický signál v hlučnom prostredí. Toto potvrdzuje aj výpoveď poškodeného K. z 30.11.2015, ktorý k tomu, či počul, aby žeriav vydával zvukové signály odpovedal, že si to ani nevšimol, či trúbil alebo netrúbil, bol tam hluk. Teda nielen hlučné prostredie zakazuje používať akustický signál, ale aj prítomnosť zdroja signálu rovnakého typu. Poškodený sám uvádza vo svojej výpovedi z 30.11.2015, že vo vedľajšej hale sa pracovalo a normálne chodili žeriavy, pričom niekoľkokrát počul, ako tieto žeriavy v hale č. 5 vydávali zvukové znamenia. Ďalej je presvedčený, že celé konanie voči nemu na Inšpektoráte práce Prešov bolo vedené v snahe nájsť vinníka za to, čo sa stalo poškodenému K.. Na závery inšpektorátu práce Prešov v znení dodatkov pritom poukazuje aj súd napriek tomu, že predložil súdu sťažnosť na spôsob vyšetrenia pracovného úrazu Inšpektorátom práce Prešov zo dňa 8.1.2013 a oznámenie o vybavení jeho sťažnosti vypracované nadriadeným orgánom IP v Prešove a to Národným inšpektorátom práce so sídlom v Košiciach S/2013/00594 z 26.4.2013, kde sú diametrálne odlišné závery od záverov IP v Prešove. Okresný súd sa so stanoviskom NIP Košice nevysporiadal a vôbec nezohľadnil vplyv svojho šetrenia na tvrdenia IP Prešov. V protokole IP Prešov i v obvinení okresným súdom sa poukazuje na porušenie ustanovenia § 3 a prílohy č. 1 nariadenia vlády SR č. 387/2006 Z. z. o požiadavkách na zaistenie bezpečného a zdravotného označenia v časti využitia akustického signálu, ale druhú časť slovnú komunikáciu vôbec nespomínajú. Vôbec nezobrali do úvahy skutočnosť, že použil slovnú komunikáciu, keď si to situácia vyžadovala, na usmernenie osôb vykonávajúcich činnosť, ktorá môže ohroziť bezpečnosť alebo zdravie tým, že asi hodinu pred začatím prác na predmetnom žeriave slovne upovedomil pána K. o výkone svojej práce. To potvrdzuje výpoveď poškodeného K. zo dňa 1.3.2013, ktorý uviedol, že v čase okolo 09.00 hod. k nim prišiel, keď tam bol aj kolega M. V., pán, ktorého predtým ešte nepoznal a upozornil ich, že on ide opravovať infražiaríče, ktoré sú umiestnené v hale na strope. Týmto naplnil ustanovenie § 3 prílohy

č. 1 nariadenia vlády SR č. 387/2006 Z. z. o požiadavkách na zaistenie bezpečného a zdravotného označenia v časti využitia slovnej komunikácie. Naopak, poškodený mal možnosť informovať ho o svojom zámere vykonávania prác v pracovnej zóne využívaného žeriavu, čo neurobil. Napriek tomu, že absolvovali školenie, boli upozornení a videli ho, tak tam pán K. išiel maľovať. Súd pri ustálení skutku dospel k názoru, že musel vedieť o prítomnosti poškodeného K., ako aj svedka V., nakoľko títo šli po pochôdznej lávke v lodi č. 4. Súd nevzal v úvahu, že táto sa nachádza na strane výstupného rebríka zo schodov, opačne ako bola žeriavová dráha miesta úrazu a že ju využívali na prechod k odstaveným žeriavom v zadnej časti lode č. 4, čo dokazujú výpovede svedka V.. K tvrdeniu IP Prešov, že úraz sa stal na priechodnej lávke NIP Košice správne uviedol, že táto sa tam aj podľa dokumentácie nenachádza (situačný výkres haly č. 4, potvrdený pri vypočúvaní a obhajcom doložená fotka č. 1, č. 3). Nachádza sa v lodi č. 5 (obhajcom doložená fotka č. 4), ktorá bola oddelená od lode č. 4, kde došlo k úrazu závesom (obhajcom doložená fotka č. 3, č. 4), a tak nemohol vidieť ich presun.

Navyše vo svojich výpovediach svedok V. na súde dňa 28.11.2016 upresnil, že on sa presúval na svoje miesto cez pochôdznu lávku lode č. 5, ktorá je o minimálne jeden meter nižšia ako koľajová dráha žeriavu lode č. 4, takže jeho aj v prípade neexistencie závesov nemohol zaregistrovať ako osobu pohybujúcu sa v jazdnom profile používaného žeriavu. Taktiež poškodený pán K. vo svojej výpovedi z 30.11.2015 uviedol, že musel uskakovať na pochôdznu lávku, aby ho nezachytil prechádzajúci žeriav. Obžalovaným ovládaný žeriav v ten deň neprechádzal miestami, kde poškodený maľoval (postupoval od zadnej časti haly smerom k vstupnej bráne), potom sa musel poškodený pohybovať po pochôdznej lávke lode č. 5. Na základe uvedeného odvolateľ tvrdí, že nebolo súdom dokázané, že vedel o činnosti poškodeného a bol informovaný aké práce bude vykonávať. Súd tým, že ho odsúdil za to, že obsluhoval mostový žeriav v rozpore s jeho technickým určením, nezohľadnil vyjadrenia súdneho znalca Ing. W., ktorý vo svojom znaleckom posudku č. 3/2014 zo dňa 15.4.2014 vo vzťahu k umiestneniu infražeriachov pozdĺž žeriavovej dráhy uviedol, že to bol najbezpečnejší spôsob práce pre neho samotného. K tomuto názoru dospeli pri voľbe oživenia systému kúrenia aj Ing. W. za Z. a pán S. za C.. Za zvoleným postupom malo nasledovať posúdenie rizík a následne vykonať opatrenia v zmysle zákona č. 124/2006 Z. z. a nariadenia vlády SR č. 396/2006 Z. z., čo bolo povinnosťou koordinátora bezpečnosti na stavenisku haly č. 4 v C.. NIP Košice vo svojom oznámení o vybavení sťažnosti zo dňa 26.4.2013 konštatoval, že posúdením obsahu všetkých výpovedí bolo zistené, že organizácia práce na spoločnom pracovisku nebola zabezpečená vôbec, jednotliví zamestnanci neboli o činnostiach iných zamestnávateľov informovaní, nebolo preukázateľne dokázané, že C. A. vedel o činnosti postihnutého a bol informovaný, aké práce bude postihnutý vykonávať a v ktorom priestore spoločného pracoviska. Napriek tomu, že na súde znalec Ing. W. na hlavnom pojednávaní v zhode so svojím znaleckým posudkom určil ako primárnu príčinu absenciu koordinátora bezpečnosti v C. Poprad, jeho záver sa do odôvodnenia rozsudku nedostal. Navyiac, poškodený mal zakázané práce vo výške a v čase skutku tam vôbec nemal čo robiť. Vykonané dokazovanie (výsluch obžalovaného, svedkov W., S. a X.) podľa jeho názoru potvrdilo, že v čase skutku mal pracovať na danom mieste len on a nik iný. Poškodený K. išiel natierať stĺpy neoprávnene, bez pokynu, bez toho, aby ho upozornil na svoju činnosť v zóne ním používaného žeriavu, hoci ho hodinu pred začiatkom práce na predmetnom žeriave upovedomil o svojej činnosti. Šiel na vlastné rozhodnutie, mimo zadelenia práce a nerešpektoval pokyn nadriadeného, hoci absolvoval vstupné školenie BOZP C., kde v bode 5 sa hovorí, že je zakázané vychádzať na žeriavové dráhy, pokiaľ to nie je výslovne uvedené v zmluve. Vyjadrenia súdneho znalca Ing. W., ako i NIP Košice jednoznačne hovoria, že hlavným nedostatkom v príčinnej súvislosti s úrazom bolo to, že na stavenisku haly č. 4 v C. Poprad nebol určený koordinátor bezpečnosti, čo spôsobilo neexistenciu koordinácie bezpečnosti a tým vytvorilo predpoklad k ďalším porušeniam vyúsťujúcim do vzniku uvedeného pracovného úrazu. Na základe uvedeného mal okresný súd dostatok dôkazného materiálu na zmenu zistených nedostatkov v príčinnej súvislosti s udalosťou, čo nespravil a v rozsudku ani nespomenul. Súd v rozsudku určil za príčinu vzniku ťažkej ujmy na zdraví poškodeného V. K. nezistenie, či v prejazdnom profile žeriava na zemi alebo žeriavovej dráhe sa nenachádzajú osoby, materiál alebo iné predmety, ktoré by mohli byť pri jazde žeriavom zachytené alebo do nich narazené.

Vykonaným dokazovaním však nebolo preukázané, či poškodeného vôbec mohol vidieť. Poukázal na to, že v lodi č. 4 bola pochôdzna lávka žeriavovej dráhy, lávky mostového žeriavu a žeriavová dráha. Situáciu pripodobnil k dopravnej nehode, keď šofér šoférije a pri ceste je chodník a krajnica. Šofér dôvodne predpokladá, že prípadný chodec pôjde po chodníku, teda sa na chodník kladie vyššia miera opatrnosti ako pre krajnicu, kde nepredpokladá, že sa bude chodec zdržiavať, keď má k dispozícii chodník. Jemu bolo povedané, že v čase, keď došlo k úrazu tam bude pracovať len on, aj preto nedostal ovládač

skôr, nakoľko tam pracovali iní a keď ho dostal, mal tam byť len on. Súd sa nesprávne vysporiadal s tvrdeniami, že mal vidieť o prítomnosti poškodeného. Toho však nestretol pri natieraní stĺpov v zóne ním používaného žeriavu, ale v zóne odstavených žeriavov a to asi hodinu pred tým, ako tam začal pracovať na predmetnom žeriave. Navyše poškodenému povedal, čo bude robiť a preto predpokladal, že ho ani nenapadne ísť na miesto, kde bude obžalovaný pracovať, teda do zóny ním ovládaného žeriavu. Na tej stavbe stretol v ten deň x ľudí, to ale neznamená, že vedel, že budú pracovať tam, kde môže dôjsť ku kolízii s mostovým žeriavom, ktorý obsluhuje. Ad absurdum by museli odstaviť celú prevádzku kvôli nemu, čo nie je možné, ľudia v hale mohli pracovať, no nemali svojvoľne ísť tam, kde robil. Ďalej namieta, že súdom nebolo preukázané kde stál postihnutý v čase úrazu a tým aj možnosť, či ho vôbec mohol vidieť a tiež ako sa dostal na miesto nehody. Znalec počas výsluchu na hlavnom pojednávaní z medicínskeho hľadiska napokon nevyvrátil a pripustil ako možnosť umiestnenie nohy poškodeného tak, že by to obžalovanému neumožnilo poškodeného vôbec vidieť. Možnosť, že poranenia pána K. mohli byť spôsobené pádom na pochôdznu lávku lode č. 5, ktorá je o min. 1 meter nižšie ako koľaj, na ktorej stál, súd vôbec nezobral do úvahy. Súd sa nevysporiadal s rozpormi vo výpovedi poškodeného K., kde stál a ako stál v čase nehody. V prípravnom konaní poškodený K. vo svojej výpovedi 1.3.2013 hovoril, že okolo poludnia pocítil náraz do zadnej časti tela a že videl ako mu žeriav zachytil ľavú nohu, čiže stál chrbtom k obžalovanému. Rovnako to tvrdil aj vo svojej výpovedi počas rekonštrukcie zo dňa 30.11.2013, teda že stál chrbtom k žeriavu, z ľavej strany stĺpa č. 3, keď ho zachytil žeriav a začalo mu tlačiť pravú pätu. Prvý rozpor vidí obžalovaný v tom, že poškodený najprv uviedol ľavú nohu, potom pravú pätu. Pri rekonštrukcii a na súde už na otázku kde stál v čase, keď ho zachytil žeriav uviedol, že na tej koľajnici čo žeriav sa presúva, jednu nohu na nej a druhú vedľa, čiže stál bokom k žeriavu, na koľajovom telese. Druhý rozpor vidí v tom, že poškodený najprv uviedol chrbtom, potom bokom. Preukázať, kde stál a ako sa vôbec poškodený dostal na miesto nehody, sa ale nedalo ani počas rekonštrukcie v prípravnom konaní, kde vyšetrovateľ uviedol, že to nie je možné, nakoľko by to mohlo ohroziť život a zdravie osoby, ktorá by tam mala stáť. Až za asistencie znalca sa odvolateľovi podarilo tam dostať a vidieť, že objektívne nie je možné stáť na koľajisku, držať štetec a natierať stĺp vo výške 8 metrov bez istenia a bez akejkoľvek opory. Koľaj a nosník žeriavovej dráhy je široký 20 cm, z toho je koľaj 5 cm a vzdialené to je len 5 cm od stĺpa, pri takomto postoji je nemožné skrčiť koleno, aby nenarazilo do stĺpa. Preto nie je zrejmé, ako si mohol naberať poškodený farbu z vedra. Tretí rozpor tak odvolateľ vidí v tom, že je problém sa tam postaviť, a nie ešte naberať farbu. Ďalej poškodený K. dňa 1.3.2013 vypovedal tak, že v čase okolo 09.00 hod. prišiel k nim, keď tam bol aj jeho kolega M. V., pán, ktorého predtým ešte nepoznal a upozornil ich, že on ide opravovať infražiarice, ktoré sú umiestnené v hale na strope. No pán V. tak pri rekonštrukcii úrazu dňa 30.11.2013, tak aj vo svojej výpovedi z 28.11.2016 poprel, že by s obžalovaným komunikoval pred úrazom. Štvrtý rozpor teda spočíva v tom, že kým pán K. tvrdil, že komunikoval nielen s obžalovaným, ale aj s pánom V., tak pán V. to poprel a potvrdil aj odvolateľovo tvrdenie, že komunikácia prebehla len medzi ním a pánom K.. Uvedené rozpory vo vyjadreniach pána K. a veľký počet ďalších jeho vyjadrení, ktoré sú v rozpore s ostatnými svedeckými výpoveďami, ktoré pre rozsah tohto odvolania nechce uvádzať, podľa neho jasne dokumentujú mieru vierohodnosti vyjadrení postihnutého pána K.. Posledné tvrdenie poškodeného z pojednávania 30.11.2015 je, že na miesto úrazu sa dostal prechodom po predmetnom žeriave a ďalej pokračoval po koľaji žeriavovej dráhy lode č. 4 až k stĺpu č. 1. Toto tvrdenie ponechal odvolateľ bez komentára. Opakovane ale tvrdí, že poškodený sa musel dostať na miesto úrazu mimo jeho zorného poľa. Mal na to viacero možností: Po 1./ cez inú loď, cez loď č. 5, kde aj vedie výstupový rebrík hore na pochôdznu lávku zo zábradlím, po odstavenom žeriave v lodi č. 5 na pochôdznu lávku susediacu s loďou č. 4 a poza závesy vystúpiť na žeriavovú dráhu lode č. 4. Po 2./ cez schody, výstupový rebrík vystúpiť na pochôdznu lávku lode č. 4. Po odstavených žeriavoch prejsť na pochôdznu lávku lode č. 5, poza závesy prejsť do prednej časti lode č. 5 a odtiaľ vystúpiť na žeriavovú dráhu lode č. 4. Túto cestu potvrdzuje aj svedok pán V. vo svojich odpovediach 28.11.2016. Po 3./ cez schody, výstupový rebrík vystúpiť na pochôdznu lávku lode č. 4. Po predmetnom žeriave niektorou z dvoch lávk na moste žeriavu prejsť na pochôdznu lávku lode č. 5, poza závesy do prednej časti lode č. 5 a odtiaľ vystúpiť na žeriavovú dráhu lode č. 4. Po 4./ po lešení, ktoré bolo pri prístavku v prednej časti lode č. 4 prejsť na strechu prístavku a zo strechy alebo priamo z lešenia vystúpiť na žeriavovú dráhu lode č. 4. Túto možnosť umožňuje jeho výpoveď i výpoveď pána K. z 28.11.2016. Zdôraznil, že vyšetrovaním tak IP Prešov, ako aj OR PZ Poprad a Okresným súdom Poprad nebolo dokázané kadiaľ sa postihnutý K. dostal na miesto úrazu a kde stál v čase úrazu. S tým sa súd nevysporiadal, že objektívne nemal možnosť poškodeného vidieť, že sa tam nachádza. Bez vykonanej rekonštrukcie na mieste nehody sa nedá preukázať, či vzhľadom na jeho rozhrad, osobu poškodeného, jeho oblečenie, prítomné stĺpy, a závesy oddeľujúce lode mohol alebo nemohol poškodeného vidieť. Vzhľadom na uvedené navrhol,

aby odvolací súd rozhodol sám vo veci tak, že ho spod obžaloby oslobodzuje. K písomným dôvodom odvolania pripojil prepisy častí zvukových záznamov zhotovených na prvostupňovom súde.

Krajský súd na podklade podaného odvolania podľa § 317 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, pritom prihliadal len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. poriadku.

Po takomto preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného nie je dôvodné.

V prvom rade je však prvostupňovému súdu potrebné opätovne vytknúť, že svoje závery sčasti opieral aj o dôkazy, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom, a to napriek tomu, že táto skutočnosť bola dôvodom zrušenia predchádzajúceho rozsudku okresného súdu uznesením krajského súdu sp. zn. 10To/20/2018 zo dňa 27.11.2018. Už v uznesení odvolacieho súdu sp. zn. 10To/20/2018 bolo okresnému súdu vytknuté, že výpovede svedkov a znalca Ing. Q. W. vykonaných na hlavnom pojednávaní v dňoch 28.11.2016 a 30.1.2017 (teda svedkov Ing. K. W., P. S., V. X., M. V., M. T., D. W., W. W., Q. K., K. N., Q. M., M. H., Ing. V. F., V. X.) neboli zaznamenané zákonom predpísaným spôsobom (§ 58 Tr. poriadku). Zápisnice o uvedených hlavných pojednávaniach totiž neboli vyhotovené diktovaním predsedom senátu, rýchlopisným záznamom, ale ani iným vhodným záznamovým zariadením (§ 58 ods. 3 Tr. poriadku). Následný prepis výpovedí bol vykonaný len zo zvukového záznamu hlavného pojednávania zhotoveného podľa § 61a Tr. poriadku, ktorý však nezabezpečil takú technickú úroveň, aby pri výpovediach jednotlivých osôb došlo k ich identifikácii v takom rozsahu, ktorý by vylúčil akúkoľvek zámenu s inou osobou (primerane R 13/2019). Na predmetných zvukových záznamoch dochádza k zmene hlasov aj k ich prekryvaniu, v dôsledku čoho takéto zvukové záznamy neumožňujú bezpečnú identifikáciu hovoriacich osôb. V tejto súvislosti si je potrebné uvedomiť, že zvukový záznam na účel podľa § 58 ods. 3 Tr. poriadku a zvukový záznam podľa § 61a Tr. poriadku sú dva odlišné procesné inštitúty, vyžadujúce aj iný technický postup. Vyhotovenie zápisnice z hlavného pojednávania podľa § 58 ods. 5 Tr. poriadku, ako formy zaznamenania jeho priebehu, nie je totožné so zvukovým záznamom hlavného pojednávania podľa § 61a Tr. poriadku, ktorého účelom je viesť k dodržiavaniu zákonnosti a dôstojnosti pojednávania a správania sa všetkých osôb prítomných v pojednávacej miestnosti a pri riešení sporov procesných strán o správnosť zaznamenania výpovedí či vyjadrení. Preto aj na takéto záznamy do popredia vystupujú iné požiadavky (jeho neprerušovanie a celistvosť), než na záznam podľa § 58 ods. 5 Tr. poriadku.

Ako už bolo konštatované v zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu sp. zn. 10To/20/2018, uvedené porušenie procesného predpisu pri zaznamenaní vykonania uvedených dôkazov na hlavnom pojednávaní viedlo k ich znehodnoteniu do takej miery, že nie sú použiteľné. Trestný poriadok totiž stanovuje pravidlá pre vykonávanie jednotlivých dôkazov, ktorých porušenie aj jednotlivo môže mať za následok procesnú nespôsobilosť ich použitia či už absolútnu alebo relatívnu. V súdnom konaní medzi takéto pravidlá nesporne patrí i zaznamenanie vykonania dôkazu na hlavnom pojednávaní. Preto aj porušenie tohto pravidla je nevyhnutné posudzovať, a pokiaľ zaznamenanie vykonania dôkazu nedáva spoľahlivý podklad, napr. z dôvodu, že nie je zabezpečená identifikácia hovoriacich osôb a v rámci výsluchov sa prelínajú aj prejavy viacerých osôb, a teda nie je záruka správnosti záznamu prejavu tej ktorej osoby bez možnosti overenia si správnosti jeho zachytenia, nemožno o takéto dôkazy opierať skutkové zistenia. Prepis výpovedí vypočutých osôb len zo záznamu zhotoveného podľa § 61a Tr. poriadku potom nemôže nahradiť zákonné zaznamenanie vykonania dôkazu.

Pokiaľ teda výpovede na hlavnom pojednávaní 28.11.2016 a 30.1.2017 neboli vykonané zákonným spôsobom, nebolo možné túto nezákonnosť napraviť tým, že okresný súd prepisy zvukových záznamov zhotovených podľa § 61a Tr. poriadku prečítal na hlavnom pojednávaní 12.6.2019.

Na strane druhej je však potrebné uviesť, že prvostupňový súd oprel svoje skutkové zistenia aj o zápisnice uvedených svedkov z prípravného konania, ktoré za súhlasu prokurátora a obžalovaného boli prečítané na hlavnom pojednávaní konanom dňa 12.6.2019. Súčasne je z obsahu spisu zrejmé, že uvedení svedkovia v podstatných bodoch mali aj na hlavných pojednávaniach 28.11.2016 a 30.1.2017 vypovedať zhodne ako v prípravnom konaní. Rovnako to platí aj o znaleckom posudku znalca Ing. Q. W.. Dôkazy rozhodujúce pre skutkové zistenia okresného súdu (výsluch obžalovaného, poškodeného a

znalca MUDr. V. R.) boli pritom vykonané zákonným spôsobom už na hlavnom pojednávaní 30.11.2015 a 12.6.2019. Po takto vykonanom dokazovaní žiadna zo strán návrhy na doplnenie dokazovania nemala.

Vzhľadom na uvedené správnosť skutkových zistení napadnutého rozsudku je preskúmateľná v odvolacom konaní.

Po vykonanom prieskume odvolací súd zistil, že v konaní pred súdom prvého stupňa boli vykonané dôkazy potrebné na zistenie skutkového stavu veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti a to v rozsahu nevyhnutnom na spravodlivé rozhodnutie. Na základe takto vykonaného dokazovania aj podľa odvolacieho súdu bolo bez dôvodných pochybností preukázané, že skutok sa stal a že ho ako trestne zodpovedný subjekt spáchal obžalovaný.

Obžalovaný poprel zodpovednosť za úraz poškodeného V. K. brániac sa najmä tým, že mostový žeriav neobsluhoval v rozpore s jeho technickým určením, pri použití mostového žeriavu nemal povinnosť dať zvukové výstražné znamenie, nevedel o činnosti poškodeného, v C. a.s. chýbal koordinátor bezpečnosti, poškodený sa na mieste úrazu nemal nachádzať a nebolo ani preukázané, že poškodeného mohol vidieť. Súčasne však vo svojej výpovedi potvrdil, že videl, ako v predmetnej lodi č. 4 nejaký pracovník firmy B. natiera bielou farbou betónový stĺp a ako sa tam pohybujú viacerí pracovníci tejto firmy a vykonávajú svoju stavebnú činnosť, a že dokonca na telese mostového žeriavu stretol dvoch maliarovej firmy B., ktorým povedal, že ide spúšťať kúrenie, pri ktorom sa vytvára dym, v dôsledku čoho budú musieť ísť dole. Z výpovede obžalovaného tiež vyplýva, že si nevie spomenúť, či pred spustením mostového žeriava do pohybu použil zvukovú signalizáciu, ale že riadne vizuálne skontroloval, či priestor je voľný a môže sa presunúť s mostovým žeriavom k ďalšiemu infražeriču. Až následne pomocou diaľkového ovládača dal mostový žeriav do pohybu. Po presunutí asi o 12 metrov začul nejaký hlas, na ktorý žeriav zastavil a na koľajovej dráhe mostového žeriava videl ležať poškodeného V. K., pričom ten mu aj vtedy na otázku odpovedal, že tam natieral stĺp.

Pre posúdenie obrany obžalovaného a jeho odvolacích námietok sú otázkami zásadného významu jednak zavinenie obžalovaného, ako osoby ovládajúcej mostový žeriav, na spôsobenom následku v podobe ťažkej ujmy na zdraví poškodeného V. K., a jednak príčinná súvislosť medzi konaním obžalovaného a uvedeným následkom. Na vyriešenie týchto otázok je v prvom rade dôležité ujasniť si pojmové znaky prečinu ublíženia na zdraví, ktorého spáchanie sa obžalovanému kladie za vinu.

Prečinu ublíženia na zdraví sa podľa § 157 ods. 1 Tr. zákona dopustí ten, kto inému z nedbanlivosti spôsobí ťažkú ujmu na zdraví.

Objektom tohto trestného činu je ľudské zdravie. Ide o trestný čin poruchový (predpokladaná je ťažká ujma na zdraví), a preto iba ohrozenie zdravia iného z nedbanlivosti, hoci by hrozila ťažká ujma na zdraví, nie je týmto trestným činom.

Z hľadiska subjektívnej stránky sa u posudzovaného trestného činu vyžaduje nedbanlivosť [§ 16 písm. a), b) Tr. zákona]. Vedomá nedbanlivosť v zmysle § 16 písm. a) Tr. zákona je budovaná na vedomí možnosti vzniku následku, čo je schopnosť páchatel'a rozpoznať a zhodnotiť okolnosti, ktoré vytvárajú možné nebezpečenstvo pre záujem chránený Trestným zákonom. Pri vedomej nedbanlivosti páchatel' vie, že môže spôsobiť následok trestného činu, ale bez primeraných dôvodov spolieha, že taký následok nespôsobí. Nechce ho spôsobiť, ani s ním nie je uzrozumený. Spolieha, že ho nespôsobí, pritom ale nejde o spoliehanie sa na náhodu. Pri nevedomej nedbanlivosti podľa § 5 písm. b) Tr. zákona páchatel' nevie, že svojím konaním môže takéto porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, hoci o tom vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol. O zavinenie z nevedomej nedbanlivosti ide len vtedy, ak povinnosť a možnosť predvídať porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného Trestným zákonom sú dané súčasne. Nedostatok jednej z týchto zložiek znamená, že čin je nezavinený (R 6/1988). Zavinenie z nedbanlivosti pritom nie je vylúčené spoluzavinením iných osôb, vrátane poškodeného.

Záver o tom, či je dané zavinenie a v akej forme, je síce záverom právnym, ten sa však musí zakladať na skutkových zisteniach vyplývajúcich z vykonaného dokazovania. Súčasne medzi zavineným konaním páchatel'a a spôsobeným následkom musí byť príčinný vzťah.

V predmetnej veci bolo vykonanými dôkazmi zistené, že pri ovládaní mostového žeriavu obžalovaným došlo pri pohybe žeriavu po jeho dráhe ku kolízii medzi týmto žeriavom a poškodeným V. K., v dôsledku čoho bola poškodenému spôsobená ťažká ujma na zdraví. Uvedený záver možno vyvodiť najmä zo svedeckej výpovede poškodeného V. K., z obhliadky miesta činu, z rekonštrukcie, z lekárskeho správy, zo znaleckých posudkov z odboru zdravotníctvo a farmácia a z odboru bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, ale aj z výpovede svedka M. V. a z výpovede samotného obžalovaného.

Zo svedeckej výpovede V. K. v podstatných bodoch vyplýva, že dňa 4.10.2011 od 7.00 hod. v hale č. 4 lodi č. 4 v areáli C. Poprad ako zamestnanec spoločnosti B. - V., s.r.o. vykonával maliarske práce. Po obedňajšej prestávke začal okolo 11.30 hod. natierať nosné stĺpy mostového žeriava, a to on z jedného konca haly a kolega M. V. z druhého konca haly. Najprv natrel omietku stĺpa bielou farbou a následne z telesa žeriava zišiel dole, vzal hnedú farbu na kovové časti nosných stĺpov a šiel hore natierať ich od okraja. Namaľoval kovové časti prvých dvoch stĺpov a presunul sa po kovovej plošine, ktorá je súčasťou koľajníc pre žeriav, k 3. stĺpu. Pri jeho maľovaní stál bokom k stĺpu na ohraničení konštrukcie koľajníc, chrbtom k žeriavu a preto ho nevidel, pričom sa pridržiaval stĺpu a ňahoval dohora, aby dotiahol vrchnú časť stĺpa. Zrazu ho začalo ťahať smerom dole za lýtko, otočilo ho tak, že nohy mal medzi stĺpom a žeriavom, pričom vtedy počul, ako mu niečo prasklo v nohe. Následne sa zachytil rukami konštrukcie žeriava, čím ho vytiahol z pomedzi stĺpa a žeriava, pričom na žeriave mu už pomohol obžalovaný. Uvedol tiež, že v ten deň minimálne dvakrát prešiel cez teleso mostového žeriava, na ktorom bol obžalovaný, tento ich tam videl pracovať a dokonca ich obžalovaný aj hore upozorňoval na to, že bude opravovať infražiarice na strope a že keď zacítia z vypaľovania nejaké výpary, tak majú ísť radšej dole, aby sa ich nenadýchali (to potvrdil aj obžalovaný). Ďalej uviedol, že predtým, ako sa mostový žeriav pohol, zvukový výstražný signál nepočul. V ten deň pracovali žeriavy v hale č. 5, tieto niekoľkokrát vydali zvukové výstražné znamenie, pričom keď ich počul, reagoval na ne a poobzeral sa, či to nie je blízko neho. Poškodený tiež priznal, že na prácu vo výškach nemal zdravotnú spôsobilosť, čo však v danej chvíli ani nevedel, lebo si svoj lekársky posudok neprečítal. Priznal tiež, že pokyn od majstra V. X., aby maľoval stĺpy pri konštrukcii žeriava, nedostal. Majster len povedal, že spolu s M. V. majú dokončiť maliarske práce, pričom obaja vedeli, že bude treba natrieť aj stĺpy.

Výpoveď poškodeného dopĺňa znalecký posudok z odboru zdravotníctvo a farmácia, podľa ktorého V. K. utrpel poranenie ťažké s dobou liečenia a pracovnou neschopnosťou v priemere 12-18 mesiacov (540 dní), a to otvorenú trieštivú zlomeninu ľavej stehennej kosti II. stupňa, spomalené hojenie zlomeniny ľavej stehennej kosti, natrhnutie predného skríženého väzu ľavého kolenného kĺbu, natrhnutie vonkajšieho menisku ľavého kolenného kĺbu a poranenie chrupavky vnútornej hlavy ľavej stehennej kosti. Mechanizmus vzniku poranení zodpovedá kombinácii dvoch mechanizmov a to nepriamemu, kedy sa uplatnila rotácia hornej časti trupu pri súčasnom fixovaní chodidiel, a hlavne priamemu mechanizmu a to nárazu pravého stehna o kovovú plošinu - okraj plošiny.

Pokiaľ obhajoba spochybňuje hodnovernosť tvrdení poškodeného V. K., neberie do úvahy plynutie doby a opiera sa iba o rozpory v detailoch, či najprv mostový žeriav narazil do pravej alebo do ľavej nohy, pričom z toho potom vyvodzuje pochybnosti o tom, kde poškodený stál a ako stál v čase nehody a či stál chrbtom alebo bokom k žeriavu. Obhajobou zdôrazňované rozpory sú pritom podľa krajského súdu pochopiteľné, a to už aj vzhľadom na dĺžku doby, ktorá od skutku uplynula, ako aj vzhľadom na situáciu, keď stret mostového žeriavu s poškodeným bol pre neho nečakaný a prekvapujúci, a tiež plynúci aj zo skutočnosti, že každý človek sleduje udalosti zo svojej perspektívy, konkrétnosti prikladá rozdielny význam a rovnaké detaily nepovažuje za rovnako podstatné. Preto namietané rozpory podľa krajského súdu pri hodnotení výpovede poškodeného neznižujú jeho hodnovernosť. Za podstatné na hlavnom pojednávaní rozpory (teraz namietané) zjavne nepovažovala ani obhajoba, lebo nenavrhol ich odstraňovanie postupom podľa § 264 Tr. poriadku predložením zápisníc o skoršej výpovedi poškodeného na vysvetlenie rozporov.

Naopak, tvrdenia poškodeného ohľadom okolností vzniku ťažkej ujmy na zdraví potvrdzuje vykonaná obhliadka miesta činu a rekonštrukcia.

Z obhliadky miesta činu a zo zhotovenej fotodokumentácie je zrejmé, že stĺp č. 3 je nedonatieraný, jeho železná časť je čiastočne tmavo natretá len zhora, a to zo strany dráhy mostového žeriava a v jej výške. Z toho je možné vyvodiť, že pri strete so žeriavom natieral poškodený skutočne stĺp č. 3 v dráhe mostového žeriava.

Pri rekonštrukcii poškodený K. i svedok V. zopakovali, že zvukový signál žeriava tesne pred nehodou nepočuli a že sa s obžalovaným stretli (aj keď každý z nich ukazoval iné miesto). Aj tu poškodený uviedol, že k žerjavu stál chrbtom, z ľavej strany stĺpa č. 3 a nevidel, že sa k nemu blíži žeriav. Pritom tiež ukázal, ako stál bezprostredne pred zrážkou so žerjavom (toto ukázal aj pred súdom na hlavnom pojednávaní). Obžalovaný ukazoval miesto na plošine mačky žerjavu, kde stál tesne predtým, ako došlo k úrazu, pričom je odfotografovaný aj výhľad na stĺp č. 3, pri ktorom pracoval poškodený. Ďalej obžalovaný ukazoval, ako vizuálne skontroloval tak pravú, ako aj ľavú stranu žeriavovej dráhy, a keď bol presvedčený, že na oboch stranách nikto nie je, uviedol do pohybu mostový žeriav a pohľadom sledoval kladku s hákom. Presunul sa asi od polovice medzi stĺpmi 5 a 4 až ku stĺpu 3, kedy začul ľudský hlas smerujúci od stĺpu č. 3, na čo okamžite zastavil žeriav. Podľa záveru rekonštrukcie, plynúcemu zo zápisnice o jej vykonaní, bola rekonštrukciou preukázaná možnosť, že obžalovaný mohol vidieť poškodeného predtým, ako sa pohol so žerjavom. Aj keď obhajca záver vyšetrovateľa PZ do zápisnice o rekonštrukcii poprel, inú alternatívu priebehu zrážky poškodeného a mostového žerjavu pri rekonštrukcii nepredložil. Na základe uvedenej rekonštrukcie záver, k akému dospel vyšetrovateľ PZ o rozhladových podmienkach obžalovaného, sa logickým a hodnoverným javí aj krajskému súdu.

V súvislosti s tým je potrebné zaoberať sa tiež námietkou obhajoby, že v oznámení o vybavení sťažnosti Národný inšpektorát práce vytkol Inšpektorátu práce Prešov to, že nezaadokumentoval, kde C. A. stál a ovládal žeriav a nie je tak jasné, či mohol vidieť na žeriavovú dráhu. Poukazovanie na tieto stanoviská Národného inšpektorátu práce je však v trestnom konaní bez významu, pretože na rozdiel od konania pred inšpektorátom práce v trestnom konaní postavenie obžalovaného a poškodeného a aj výhľad obžalovaného na dráhu mostového žeriava, vrátane výhľadu na stĺp č. 3, zisťovaný náležite bol a to práve pri vykonanej rekonštrukcii.

Pri rekonštrukcii boli vykonané aj merania hluku v lodi č. 4 haly č. 4 a zvuku výstražného zvukového zariadenia na mostovom žeriave. Vychádzalo sa z bodu 44 STN 27 0140, časť 6. Žeriavy a zdvíhadiel, podľa ktorého musia signalizačné zvukové zariadenia prehlušovať hladinu zvuku žeriava a pracovného prostredia aspoň o 10 dB alebo byť frekvenčne odlišné od hluku prostredia. Merania prebiehali za čiastočnej i za plnej prevádzky. Za čiastočnej prevádzky v súlade s citovanou normou hladina akustického tlaku výstražného zariadenia prekročovala hluk prostredia o viac ako 10dB. Za plnej prevádzky síce hladina akustického tlaku výstražného zariadenia žerjavu hluk prostredia 10 dB neprevyšovala, ale zvuk výstražného zariadenia bol v požadovanej miere frekvenčne odlišný.

Z toho je možné usudzovať, že pokiaľ by obžalovaný zvukovú signalizáciu pred uvedením mostového žerjavu do pohybu použil, tak by ju poškodený K., ako aj jeho kolega V. počuli, a tiež že poškodený by mal možnosť na túto signalizáciu reagovať. Ani poškodený a ani V. však zvukovú signalizáciu nepočuli. Je tiež logické domnievať sa, že ak poškodený reagoval na akustickú signalizáciu z vedľajšej lode (čo tvrdil vo svojej výpovedi), tak by o to viac zareagoval na takúto signalizáciu, keby bola vykonaná pri ňom.

Povinnosť použiť zvukovú signalizáciu obžalovanému vyplývala, ako správne ustálil aj súd prvého stupňa, z ust. § 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene niektorých zákonov a z § 3 a prílohy č. 1 nariadenia vlády SR č. 387/2006 Z. z. o požiadavkách na bezpečnostné a zdravotné označenie pri práci.

Podľa § 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 124/2006 Z. z. zamestnanec je povinný dodržiavať právne predpisy a ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, zásady bezpečnej práce, zásady ochrany zdravia pri práci a zásady bezpečného správania na pracovisku a určené pracovné postupy, s ktorými bol riadne a preukázateľne oboznámený.

Podľa § 3 nar. vlády SR č. 387/2006 Z. z. bezpečnostné a zdravotné označenie pri práci používané na pracovisku a v priestoroch zamestnávateľa musí spĺňať všeobecné minimálne požiadavky na bezpečnostné a zdravotné označenie pri práci ustanovené v prílohe č. 1, všeobecné minimálne požiadavky na značky ustanovené v prílohe č. 2 a minimálne požiadavky na špecifické označenie ustanovené v prílohách č. 3 až 9.

Podľa bodov 2.2.1 a 9. prílohy č. 1 cit. nariadenia svetelné označenie, akustické signály alebo slovná komunikácia sa použijú, ak treba signalizovať nebezpečenstvo alebo upozorniť zamestnancov a iné osoby na pracovisku alebo v priestoroch zamestnávateľa, aby vykonali mimoriadne opatrenia, alebo upozorniť na núdzovú evakuáciu. Pritom sa zohľadňuje vzájomná záměna a kombinácia označení podľa bodu 3. Aktivácia svetelného označenia alebo akustického signálu určuje, kedy sa začína požadovaná činnosť; svetelné označenie alebo akustický signál sú aktívne tak dlho, ako to činnosť vyžaduje. Svetelné označenie alebo akustický signál sa znovu aktivuje ihneď po použití.

Je nepochybné, že z prevádzky mostového žeriavu (s prihliadnutím na jeho veľkosť, silu a hmotnosť) vyplýva mimoriadne nebezpečenstvo pre život a zdravie osôb nachádzajúcich sa v priestore dráhy tohto žeriavu. Obžalovaný napriek tomu zvukovú signalizáciu, ale ani iné bezpečnostné označenie, na začiatku činnosti mostového žeriavu nepoužil (aj keď tvrdil, že to robí automaticky). Pokiaľ obhajoba tvrdí, že obžalovaný použil slovnú komunikáciu (namiesto zvukovej), tak to pravdou nie je, pretože upozornenie poškodeného zo strany obžalovaného sa netýkalo činnosti mostového žeriavu, ale len plynov z infražiariča, a navyše ani nebolo vykonané na začiatku činnosti žeriava.

Správne súd prvého stupňa zistil aj to, že pred spustením mostového žeriavu do pohybu smerom k 3. stĺpu sa obžalovaný dostatočne nepresvedčil, či sa v jeho dráhe nenachádzajú iné osoby. V opačnom prípade by vzhľadom na zistené rozhládové pomery musel zistiť, že v dráhe žeriava pracuje poškodený V. K..

Povinnosť obžalovaného presvedčiť sa o tom, že v dráhe mostového žeriava pred jeho uvedením do pohybu nie je iná osoba, a ani iná prekážka, vyplýva predovšetkým z ust. § 415 Občianskeho zákonníka, ktoré ukladá každému povinnosť počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí. Znamená to, že každý je povinný zachovávať vždy taký stupeň starostlivosti a pozornosti, ktorý možno po ňom vzhľadom ku konkrétnej časovej a miestnej situácii rozumne požadovať a ktorý je spôsobilý zabrániť či aspoň čo najviac obmedziť riziko vzniku škôd na živote, zdraví či majetku.

Ako už bolo uvedené, s prevádzkou mostového žeriavu je spojené mimoriadne nebezpečenstvo pre život a zdravie osôb nachádzajúcich sa v priestore jeho dráhy. Je preto prirodzené, aby ten, kto mostový žeriav používa, bezprostredne pred jeho použitím a v priebehu jeho používania urobil všetky také opatrenia, ktoré je možné od neho v rozumnej miere požadovať. Medzi takéto opatrenia patrí nielen už spomínaná zvuková signalizácia, ale predovšetkým riadne presvedčenie sa, že v dráhe žeriavu sa nenachádza iná osoba, prípadne iná prekážka. Vzhľadom na preukázané rozhládové podmienky je zrejmé, že ak by sa obžalovaný skutočne riadne presvedčil o neexistencii prekážky v dráhe mostového žeriavu pred jeho uvedením do pohybu, tak by musel zistiť, že v tejto dráhe, len cca 13 metrov pred ním, sa nachádza poškodený K. natierajúci stĺp. Keďže takto obžalovaný nepostupoval, porušil povinnosť vyplývajúcu mu z § 415 Obč. zákonníka. Platí to o to viac, že v predmetnej lodi pracovali aj iné osoby, o čom obžalovaný vedel, poškodeného na žeriave stretol a dokonca s ním aj rozprával a upozorňoval ho, že po vzniku plynov bude musieť ísť dole.

Je zrejmé, že svoje povinnosti porušil aj sám poškodený V. K. a C. a.s. Poškodenému predovšetkým nebola pridelená práca natierať stĺpy na žeriavovej dráhe a tento ani nebol zdravotne spôsobilý vykonávať práce vo výškach [§ 12 ods. 2 písm. a), g) zákona č. 124/2006 Z. z.]. Keďže na predmetnom stavenisku vykonával práce viac ako jeden zamestnávateľ, C. a.s. porušila povinnosť poveriť koordinátora bezpečnosti pre stavenisko, nezabezpečila vypracovanie plánu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a nezabezpečila koordináciu plnenia úloh pri realizácii prác na stavenisku a nekontrolovala ich dodržiavanie (§ 3 ods. 1, 2, § 4, § 5, § 6 a ďalšie nariadenia vlády SR č. 396/2006 Z. z.). Ani takéto spoluzavinenie zo strany uvedených subjektov však nemôže obžalovaného vyvinieť z trestnej zodpovednosti za vzniknutý následok.

Pokiaľ obžalovaný namieta, že sa mu vytýka použitie mostového žeriavu v rozpore s jeho technickým určením, je v prvom rade potrebné uviesť, že vzhľadom na vyššie uvedené je pre základnú skutkovú podstatu prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Tr. zákona bez významu, či mostový žeriav obžalovaný použil v súlade s technickým určením alebo v jeho rozpore, pretože rozhodujúcim je skutočnosť, že mostový žeriav použil. Na strane druhej je potrebné uviesť, že podľa osvedčenia k mostovému žeriavu ide o zdvíhacie zariadenie skupiny A písm. a) prílohy 1 vyhlášky č. 508/2009 Z. z.,

teda nie o pohyblivú pracovnú plošinu. Podľa bodu 30, STN 27 0143, platiacu pre zdvíhacie zariadenia, je možné zdvíhacie zariadenie používať len pre ten účel, pre ktorý je konštruované. Aj keď podľa znaleckého posudku z odboru bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, uvedená STN

v časti zakázané manipulácie so žeriavom nezakazuje používanie žeriavu pre takúto činnosť ako vykonával obžalovaný a dokonca vo vzťahu ku umiestneniu infražeriáčov pozdĺž žeriavovej dráhy to bol najbezpečnejší spôsob práce pre samotného obžalovaného, tak znalec zároveň poukázal na zákon č. 124/2006 Z. z. a na nariadenie vlády SR č. 396/2006 Z. z., ktoré pre takúto činnosť vyžadujú spracovanie technologického postupu so stanovením podmienok bezpečného postupu a vylúčenia rizík a ďalšie opatrenia. V danom prípade vylúčenie rizík malo predstavovať hlavne zistenie, aby v prejazde profile žeriava, t. j. na zemi aj na žeriavovej dráhe, sa nenachádzali žiadne osoby, materiál, alebo predmety, ktoré by mohli byť pri jazde žeriavom zachytené, alebo ten mohol pri jazde do nich naraziť.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti možno konštatovať, že obžalovaný síce nevedel, že svojím konaním môže inému spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví, ale vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery o tom vedieť mal a mohol. Obžalovaný nielen mohol, ale aj bol povinný riadne skontrolovať dráhu mostového žeriava pred jeho použitím, v tomto mu žiadne okolnosti nebránili, pričom išlo o osobu riadne vyškolenú z pravidiel bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, vrátane bezpečného používania mostového žeriava, a tak vedieť mal a mohol, že v priestore dráhy žeriava pracujúcemu poškodenému pri strete so žeriavom vo výške spôsobí ťažkú ujmu na zdraví.

Na rozdiel od záverov prvostupňového súdu, podľa ktorého obžalovaný sa dopustil zavinenia vo forme vedomej nedbanlivosti, podľa súdu odvolacieho teda zavinenie obžalovaného dosahovalo len mieru nedbanlivosti nevedomej [§ 16 písm. b) Tr. zákona].

Z hľadiska odvolacích námietok ďalšou otázkou zásadného významu, veľmi úzkou spätou s otázkou zavinenia, je problematika príčinnej súvislosti medzi konaním obžalovaného ako osobou ovládajúcou mostový žeriav a vzniknutým následkom v podobe ťažkej ujmy na zdraví na strane poškodeného. S touto problematikou sa v zásade zaoberal už súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku. Dodat' je vo všeobecnosti možné, že otázka príčinnej súvislosti (tzv. kauzálny nexus) je práve v prípadoch nehôd jednou z najdôležitejších otázok z hľadiska posúdenia viny, pretože je jedným zo základných predpokladov trestnej zodpovednosti. Príчинný vzťah, ktorý spája konanie s následkom, je obligat'orným znakom objektívnej stránky trestného činu, a preto je príчинná súvislosť objektívnou kategóriou. Samotná príчинná súvislosť medzi protiprávnym konaním páchat'ľa a spôsobeným trestnoprávne relevantným následkom k jeho trestnej zodpovednosti nestačí, pretože vývoj príčinnej súvislosti musí byť zahrnutý zavinením aspoň v hrubých rysoch (R 20/1981 a R 21/1981). Požiadavka príчинného vzťahu znamená, že určitá osoba môže byť trestná len vtedy, ak svojím konaním následok skutočne spôsobila.

Často u nehôd býva následok výsledkom mnohých príčin, pričom príčinou následku je každé konanie, bez ktorého by následok nenastal. Určitá činnosť, okolnosť a podobne nestráca svoj charakter príčiny len preto, že mimo nej viedli k následku aj ďalšie či iné príčiny, podmienky či okolnosti. Príчинná súvislosť medzi konaním páchat'ľa a následkom sa neprerušuje, ak ku konaniu páchat'ľa pristúpi ďalšia skutočnosť, ktorá spolupôsobí pri vzniku následku, avšak konanie páchat'ľa zostáva takou skutočnosťou, bez ktorej by k následku nebolo došlo (R 37/1975). Príčinou je totiž každý jav, bez ktorého by iný jav nenastal, resp. nenastal spôsobom, akým nastal.

Každé konanie, bez ktorého by následok nebol nastal, však nie je rovnako dôležitou príčinou následku (tzv. zásada gradácie príčinnej súvislosti). Dôležité tiež je, aby konanie páchat'ľa bolo z hľadiska spôsobenia následku príčinou dostatočne významnou. Rozlišovanie medzi následkami nevyhnutnými a náhodnými však nie je rozhodujúce pre stanovenie trestnej zodpovednosti. Konanie ako príčina následku nie je vždy rovnaké, ale naopak môže vyjadrovať rozdielne stupne spôsobenia následku. Stupeň spôsobenia následku je potom aj jednou z okolností, ktoré spoluurčujú stupeň závažnosti konkrétneho posudzovaného trestného činu.

Nie je tiež rozhodujúce, či k následku došlo pôsobením viacerých okolností, teda nielen konaním páchat'ľa. Určité konanie alebo okolnosť má povahu príčiny aj vtedy, keď okrem nej k následku viedli ďalšie konania, okolnosti a podobne. Príчинná súvislosť je daná aj vtedy, keď vedľa príčiny, ktorá bezprostredne spôsobila následok, pôsobila aj ďalšia príčina, pričom je nerozhodné, či každá z týchto

príčin bola inak spôsobilá privodiť následok sama osebe alebo mohla tento následok privodiť len vo vzájomnom spolupôsobení s druhou príčinou (R 47/1970-II).

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že príčinná súvislosť medzi konaním páchatel'a a následkom je daná vtedy, pokiaľ by bez zavineného konania páchatel'a škodlivý následok nenastal. Príčinná súvislosť medzi konaním páchatel'a a následkom sa neprerušuje, ak ku konaniu páchatel'a pristupuje ďalšia skutočnosť, ktorá spolupôsobí pri vzniku následku, avšak konanie páchatel'a zostáva skutočnosťou, bez ktorej by ku vzniku následku nebolo došlo. K prerušeniu príčinnej súvislosti by došlo jedine vtedy, pokiaľ by nová okolnosť pôsobila ako výlučná a samostatná príčina, ktorá by spôsobila následok bez ohľadu na konanie páchatel'a. Pokiaľ teda pri vzniku následku uvedeného v ust. § 157 Tr. zákona spolupôsobilo viacero príčin (konanie obžalovaného, správanie poškodeného a nekonanie C. a.s., B. - V. s.r.o. a Z. s.r.o.), je potrebné hodnotiť každú príčinu čo do jej významu pre vznik následku zvlášť a určiť jej dôležitosť pre následok, ktorý z konania obžalovaného nastal. Zavinenie musí zahŕňať všetky znaky charakterizujúce objektívnu stránku trestného činu, teda aj príčinný vzťah medzi konaním páchatel'a a následkom trestného činu (R 21/1981).

V predmetnej veci súd prvého stupňa zistil, že primárnou príčinou vzniku ťažkej ujmy na zdraví poškodeného bolo konanie obžalovaného, ktoré bolo v rozpore s pravidlami bežnej opatrnosti. Preto ani značná miera spoluzavinenia poškodeného a C. a.s. na spôsobenom následku nemohla byť dôvodom, aby obžalovanému nebola pričítaná trestná zodpovednosť za spôsobenie ťažkej ujmy na zdraví poškodeného. Súd prvého stupňa tak správne uzavrel, že príčinná súvislosť medzi konaním obžalovaného a spôsobeným následkom nebola prerušená, hoci k jeho konaniu pristúpila ďalšia skutočnosť, ktorá spolupôsobila pri vzniku následku (vykonávanie práce poškodeným v priestoroch mostovej dráhy bez pokynu zamestnávateľa, bez ochranných pracovných pomôcok a bez zdravotnej spôsobilosti na prácu vo výškach; nezabezpečenie koordinátora prác stavebníkom na stavenisku). Aj za tejto situácie konanie obžalovaného zostáva takou skutočnosťou, bez ktorej by k následku nedošlo (inak povedané to, že bol poškodený neoprávnene v priestore dráhy, ešte neoprávňovalo obžalovaného zraziť ho a nezbavovalo povinnosti k náležitej pozornosti pri práci so žeriavom).

Vzhľadom na uvedené aj podľa odvolacieho súdu obžalovaný po objektívnej i subjektívnej stránke naplnil všetky pojmové znaky prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Tr. zákona, pretože poškodenému V. K. spôsobil ťažkú ujmu na zdraví, podrobne popísanú v odôvodnení napadnutého rozsudku. Obžalovaný pritom konal, ako už bolo vyššie uvedené, vo forme nevedomej nedbanlivosti.

Ako správne poukázal prokurátor na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní, súd prvého stupňa sa dopustil formálnej chyby vo výroku o treste, keď pri ukladaní peňažného trestu uviedol len § 56 ods. 2 Tr. zákona, a nie aj odsek 1 uvedeného paragrafu. Táto chyba však na postavenie obžalovaného nemá vplyv, pretože po vecnej stránke o druhu a výške trestu prvostupňový súd v napadnutom rozsudku rozhodol správne. Prihliadajúc na zásady ukladania trestov uvedených v § 34 Tr. zákona, zjavne vzal na zreteľ aj spoluzavinenie poškodeného a iných subjektov ako ďalších príčin vzniknutého následku, a uložil obžalovanému primeraný peňažný trest. Vzhľadom na to krajský súd len pre uvedenú formálnu chybu výrok o treste napadnutého rozsudku nezrušil, ale za dostatočné považoval jej poukázanie v odôvodnení svojho uznesenia.

Žiadne chyby neboli namietané výroku, ktorým súd poškodených s ich nárokmi na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd odvolanie obžalovaného ako nedôvodné podľa § 319 Tr. poriadku zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.